

Ιστορία

Αρχική

Επάνω

Αρχική **ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ**

Επάνω

Σχολική μονάδα: Ενιαίο Λύκειο Τυμπακίου

Τάξη: Α **Τμήμα:** 2

Γνωστικό αντικείμενο: Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου από τους προϊστορικούς πολιτισμούς της Ανατολής ως την εποχή του Ιουστινιανού

Διδακτική ενότητα: η Ελληνορωμαϊκή τέχνη (σελ 220-225) και η τέχνη της Ύστερης Αρχαιότητας (σελ 261-267)

Διδακτικές ώρες: δύο

Καθηγητής: Κακαβελάκης Αθανάσιος, Φιλολόγος

Τίτλος μαθήματος: Η Τέχνη αποκαλύπτει το παρελθόν

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Δικτυακοί τόποι:

- Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
- Μουσείο Μπενάκη
- Dumbarton Oaks Research Library
- Υπουργείο Πολιτισμού
- The WildWinds website: online reference, attribution and valuation site for ancient Greek, Roman and Byzantine Coins

2. επεξεργαστής κειμένου MS WORD

3. Φωτοτυπία εποπτικού πίνακα οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών και πολιτιστικών εξελίξεων κατά τη διάρκεια της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας (1^{ος} πΧ αι- 3^{ος} μΧ αι) και της Ύστερης αρχαιότητας (4^{ος}-6^{ος} μΧ αι)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

A. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ

- να έρθουν σε επαφή και να γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνορωμαϊκής και της παλαιοχριστιανικής τέχνης.
- Με τη συγκριτική εξέταση της ελληνορωμαϊκής και της παλαιοχριστιανικής τέχνης οι μαθητές καλούνται να εξοικειωθούν με τη θεμελιώδη για την ιστορική επιστήμη έννοια της εξέλιξης (συνέχειες και ασυνέχειες, αλλαγές στο χώρο και το χρόνο) και τους ιστορικούς παράγοντες που σχετίζονται με αυτή. Ειδικότερα να επισημάνουν τις σχέσεις αρχαίου ελληνικού, ελληνορωμαϊκού και βυζαντινού πολιτισμού αλλά και τη συνεχή ανανέωσή τους, μέσα από τη δημιουργία νέων πολιτιστικών στοιχείων.
- Να επισημάνουν τη σημασία της τέχνης ως πηγής για την ιστορική έρευνα και γνώση, δηλαδή για την τεκμηρίωση της ιστορικής αφήγησης και η σύνδεση της τέχνης με τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτιστικές δομές.
- να μάθουν να υποβάλλουν ερωτήματα στα έργα τέχνης και να εξάγουν συμπεράσματα (αυτενέργεια και απόκτηση επιστημονικής συνείδησης).
- Με τη σύνθεση προφορικών και γραπτών κειμένων επιδιώκεται η καλλιέργεια των γλωσσικών δεξιοτήτων αλλά και των γνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών, αφού η σύνθεση κειμένων προϋποθέτει την κατανόηση και επεξεργασία (ανάλυση, αξιολόγηση) στοιχείων.

B. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ

- Η εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και το Διαδίκτυο και η αξιοποίηση του υλικού που υπάρχει σε αυτό για μαθησιακούς σκοπούς. Η σταδιακή εξοικείωση του μαθητή με ανοιχτά περιβάλλοντα μάθησης, ώστε να ξεφύγει από τη λογική του ενός εγχειριδίου, ως αποκλειστική πηγή πληροφόρησης και προβληματισμού.
- Η κινητοποίηση του ενδιαφέροντος και της φαντασίας των μαθητών μέσα από την εργασία τους στο Διαδίκτυο Η αξιοποίηση του βιωματικού και συγκινησιακού στοιχείου που απορρέει από την επαφή των μαθητών με την τέχνη (αισθητική εμπειρία) και συνακόλουθα, η καλλιέργεια της ευαισθησίας των μαθητών, ώστε να διαμορφώσουν θετικές στάσεις όσον αφορά τη μελέτη των έργων τέχνης
- Να συνειδητοποιήσουν το ρόλο της τέχνης στην κοινωνία η οποία τη δημιουργεί.
- η καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων, που απορρέει από τη συνεργασία των μαθητών σε ομάδες και την ενεργό αλληλεπίδρασή τους.
- Η προώθηση της αυτενέργειας και η οικοδόμηση της γνώσης από τους ίδιους τους μαθητές

ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ομαδοσυνεργατική μάθηση
Ανακαλυπτική-διερευνητική μάθηση
Βιωματική μάθηση

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Αφόρμηση: παροχή από το διδάσκοντα αναγκαίων πληροφοριών με τη μορφή επανάληψης, ορισμός του θέματος διδασκαλίας και επισήμανση των στόχων με τη μορφή προβλήματος. Διαγνωστική αξιολόγηση των ήδη υπάρχοντων γνώσεων των μαθητών

2. Χωρισμός σε ομάδες, ανάθεση δραστηριοτήτων, επεξεργασία και σύνθεση του υλικού από τους μαθητές

3. Ανακοίνωση των εργασιών των μαθητών και συζήτηση

4. Ερωτήσεις αξιολόγησης και προέκτασης που δίνονται ως ατομική εργασία στο σπίτι

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Αφόρμηση: έχει προηγηθεί η διδασκαλία των εννοιών που αντιστοιχούν στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές δομές της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, της κρίσης του 3^{ου} μΧ αι. και της σταδιακής μετεξέλιξης της αυτοκρατορίας στη διάρκεια της Ύστερης Αρχαιότητας. Στο στάδιο αυτό δίνεται στους μαθητές εποπτικός πίνακας αυτών των εξελίξεων, ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί από τους μαθητές κατά την εργασία τους, καθώς οι ερωτήσεις παραπέμπουν και στη σύνδεση της τέχνης με τις αντίστοιχες κοινωνίες. Στη συνέχεια, ορίζεται το θέμα της εργασίας των μαθητών, δηλαδή η τέχνη αυτών των περιόδων και επισημαίνεται ότι βασικός στόχος είναι η σύνδεση της τέχνης με τις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις, καθώς και η συγκριτική εξέτασή της. Ορίζουμε τον όρο τέχνη καθώς και τις μορφές της και σύμφωνα με αυτή τη διαίρεση στα είδη της χωρίζουμε τους μαθητές σε 3 ομάδες

2. α) Κάθε ομάδα απαντά σε ορισμένες προκαταρκτικές ερωτήσεις, οι οποίες θα τους προβληματίσουν αλλά και θα τους προσανατολίσουν στη μετέπειτα εργασία τους. Τα συμπεράσματά τους τα συζητούν με τον διδάσκοντα και συμπληρώνουν τυχόν ελλείψεις.

β) κάθε ομάδα ανοίγει στο Microsoft Word το φύλλο δραστηριοτήτων που της αναλογεί: σε αυτό παρουσιάζονται οι ιστοσελίδες που θα επεξεργαστεί με βάση συγκεκριμένα ερωτήματα, τα οποία σχετίζονται άμεσα με τους διδακτικούς στόχους της διδασκαλίας. Επιπλέον, σε κάθε ομάδα δίνεται φύλλο εργασίας με μορφή εποπτικού πίνακα, καθώς οι ερωτήσεις συνδέονται μεταξύ τους και χρειάζεται να έχουν εποπτεία του υλικού που

επεξεργάζονται και των συμπερασμάτων που εξαγουν. Λόγω περιορισμένου χώρου και χρόνου οι μαθητές καλούνται να καταγράψουν όχι ολοκληρωμένες προτάσεις αλλά φράσεις και όρους κλειδιά, εφόσον και η ανακοίνωση κάθε ομάδας θα γίνει σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο. Στη διάρκεια της συγκέντρωσης και της επεξεργασίας του υλικού οι μαθητές αποθηκεύουν σε έγγραφο Word εικόνες μεγενθυμένες από τις ιστοσελίδες που επεξεργάζονται, με στόχο να τις χρησιμοποιήσουν ως εποπτικό υλικό κατά τη διάρκεια της ανακοίνωσής τους στις άλλες ομάδες

3. Ακολουθεί η ανακοίνωση των εργασιών κάθε ομάδας. Κατά τη διάρκεια της ανακοίνωσης δίνεται στις άλλες ομάδες κενό το φύλλο εργασίας της ομάδας που κάνει την ανακοίνωση, με την προτροπή να κρατούν σημειώσεις και στο τέλος της ανακοίνωσης να διατυπώσουν ερωτήματα πάνω σε σημεία που δεν κατανοήθηκαν. Κάθε ανακοίνωση βασίζεται στα ερωτήματα που έχουν δοθεί, εφόσον και η συλλογή και επεξεργασία του υλικού έχει γίνει με βάση αυτές τις ερωτήσεις. Ακολουθεί συζήτηση πάνω στις εργασίες και εξαγωγή σχετικών συμπερασμάτων

4. Δίνονται ερωτήσεις προέκτασης για το σπίτι, όπου κάθε μαθητής απαντά ατομικά. Οι ερωτήσεις αυτές επιπλέον αξιολογούν την επιτυχία της διδασκαλίας και το βαθμό επίτευξης των διδακτικών στόχων. Τέλος, προβληματίζουν και τους ίδιους τους μαθητές ως προς τη χρήση του Διαδικτύου (ερώτηση 4) και το πώς δομείται η ιστορική αφήγηση στο σχολικό εγχειρίδιο

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ 1^Ο ΕΩΣ ΤΟΝ 6^Ο ΜΧ ΑΙ.

(δίνεται στους μαθητές στο στάδιο της αφόρμησης)

ΠΕΡΙΟΔΟΙ	ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ: 1^{ΟΣ}-3^{ΟΣ} ΜΧ ΑΙ	ΥΣΤΕΡΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ: 4^{ΟΣ}-6^{ΟΣ} ΜΧ ΑΙ
ΟΙΚΟΝ - ΚΟΙΝΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	- 1-2 ^{ος} μΧ αι: ανάπτυξη, κοινωνική κινητικότητα - 3 ^{ος} μΧ αι: κρίση, ερήμωση υπαίθρου, θρασμός δουλοπαροικίας, συντεχνίες	- Αναδιοργάνωση, αυστηρός έλεγχος της οικονομίας, κοινωνική στασιμότητα
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	- Πριγκιπάτο: ειρήνη και ασφάλεια, δημιουργία Ρωμαϊκής Οικουμένης (επέκταση) - 3 ^{ος} αι μΧ: πολιτική κρίση (αναρχία) - Διοκλητιανός: η ηγεμονία (principatus) εξελίσσεται σε απόλυτη μοναρχία (dominatus). Το σύστημα της Τετραρχίας - Διωγμοί χριστιανών (10 μέχρι τις αρχές του 4 ^{ου} αι.) Ο Χριστιανισμός στο περιθώριο της νομιμότητας	- 313μΧ διάταγμα των Μεδιολάνων - 324μΧ: μονοκρατορία Μ Κωνσταντίνου: ελέω Θεού μοναρχία - 325μΧ: Α Οικουμενική Σύνοδος - 330μΧ: μεταφορά της πρωτεύουσας στην Κων/πολη - 4 ^{ος} -5 ^{ος} μΧ αι Η μεγάλη μετανάστευση των λαών και το τέλος του Δ Ρωμαϊκού κράτους (476) - 527-565μΧ: Ιουστινιανός: διαμόρφωση της βυζαντινής φυσιογνωμίας του κράτους
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ (Βασικά χαρακτηριστικά)	- Ελληνορωμαϊκός πολιτισμός: πνευματική ανάπτυξη και πολιτισμική ενότητα - οικουμενικότητα - Ο Χριστιανισμός, ιδίως από τον 3 ^ο μΧ αι εξαπλώνεται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα	α) η ελληνο-ρωμαϊκή πολιτιστική παράδοση β) η επιβολή του Χριστιανισμού μετεξελίσσουν τον Ελληνορωμαϊκό πολιτισμό σε Βυζαντινό
ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ	Α. Ελληνορωμαϊκός πολιτισμός 1^{ος} ηΧαι-3^{ος} μΧ αι. Β. Πρωτοχριστιανική τέχνη	Ο πολιτισμός της Ύστερης αρχαιότητας: 4^{ος}-6^{ος}μΧ αι (Πρωτοβυζαντινή περίοδος): Η Παλαιοχριστιανική τέχνη

Φύλλα δραστηριοτήτων μαθητών

ΠΡΩΤΗ ΟΜΑΔΑ:

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

Α. 1. Βάσει των γνώσεων και των εμπειριών που έχετε (επισκεψείτε σε αρχαιολογικούς χώρους κλπ) να υποθέσετε τι είδους κοσμικά και θρησκευτικά κτήρια οικοδομήθηκαν και ποια ήταν η χρήση τους

α) στην περίοδο της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας 1^{ος}-3^{ος} μΧ αι.

β) στην περίοδο της ύστερης αρχαιότητας 4^{ος}-6^{ος} μΧ αι.

2. Τι πληροφορίες πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να μας δώσουν για την κοινωνική ζωή, την πολιτική οργάνωση και τον πολιτισμό αυτά τα μνημεία;

Β. Πλοηγηθείτε στις ακόλουθες ιστοσελίδες και απαντήστε στα ερωτήματα:

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/31trionphalarches.html>

http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/32_amphitheater.html

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/33odeia.html>

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/34baths.html>

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/35nymphaia.html>

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/37basilica.html>

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/36temples.html>

<http://www.ime.gr/chronos/08/gr/pl/t/main/t2a.html>

http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/30architecture_intro.html

<http://www.ime.gr/chronos/08/gr/pl/t/main/t3.html>

<http://www.ime.gr/chronos/08/gr/pl/t/main/t4.html>

<http://www.ime.gr/chronos/08/gr/pl/t/main/t4.html>

1. α) ποιοι είναι οι σημαντικότεροι αρχιτεκτονικοί τύποι κάθε περιόδου και ποιες ανάγκες καλύπτουν;
β) ποιοι χρηματοδότησαν την οικοδόμησή τους; Σε τι συμπεράσματα σας οδηγεί αυτή η επισήμανση;
γ) τι πληροφορίες μας δίνουν για την κοινωνική ζωή και την πολιτική οργάνωση της αυτοκρατορίας;

2. Τώρα που σχηματίσατε μία συνολική εικόνα της αρχιτεκτονικής των δύο περιόδων να αναφέρετε συνοπτικά

- α) τι είδους επιρροές παρατηρείτε (στον αρχιτεκτονικό τύπο και ρυθμό)
- β) ποια είναι τα νέα στοιχεία (νέοι αρχιτεκτονικοί τύποι και τεχνικές) και πού οφείλονται αυτά;
- γ) τι εντύπωση θα προκαλούσαν σε κάποιον άνθρωπο που ζούσε εκείνη την εποχή;

ΔΕΥΤΕΡΗ ΟΜΑΔΑ:

Η ΓΛΥΠΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

A. 1. Βάσει των γνώσεων και των εμπειριών που έχετε (επισκέψεις σε μουσεία κλπ) να υποθέσετε τι είδους γλυπτά και ζωγραφικά (ψηφιδωτά τοιχογραφίες κλπ) έργα φιλοτεχνούνται

- α) στην περίοδο της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας 1^{ος}-3^{ος} μΧ αι.
β) στην περίοδο της ύστερης αρχαιότητας 4^{ος}-6^{ος} μΧ αι.

2. Τι πληροφορίες πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να μας δώσουν για την κοινωνική ζωή, την πολιτική οργάνωση και τον πολιτισμό αυτά τα μνημεία;

B. Πλοηγηθείτε στις ακόλουθες ιστοσελίδες και απαντήστε στα ερωτήματα:

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/21copies.html>
<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/22portraits.html>
<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/23relief.html>
<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/24sarcophagi.html>
<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/26mosaics.html>
<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/25painting.html>
<http://www.ime.gr/chronos/08/gr/pl/t/main/t7.html>
<http://www.ime.gr/chronos/08/gr/pl/t/main/t5.html>
<http://www.ime.gr/chronos/08/gr/pl/t/main/t5c.html>

1. α) ποιοι είναι οι σημαντικότεροι εικονογραφικοί τύποι γλυπτών και ζωγραφικών έργων κάθε περιόδου και ποια είναι η τεχνοτροπία τους;
β) να διακρίνετε τα έργα τέχνης σε κοσμικά και θρησκευτικά και να αναζητήσετε το ρόλο τους: σε ποιους απευθύνονται και ποιες αξίες προβάλλουν; Πιστεύετε ότι ο ρόλος αυτός σχετίζεται με τα θέματα και την τεχνοτροπία τους;

2. Τώρα που έχετε μία συνολική εικόνα για τη γλυπτική και τη ζωγραφική των δύο περιόδων να επισημάνετε σε κάθε εποχή

- α) αν υπάρχουν επιρροές ως προς τα θέματα και την τεχνοτροπία τους και από πού προέρχονται αυτές
β) αν υπάρχουν νέα στοιχεία (εικονογραφικοί τύποι και τεχνοτροπία) και να εξηγήσετε πού οφείλονται αυτά

ΤΡΙΤΗ ΟΜΑΔΑ:

Η ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

A. 1. Βάσει των γνώσεων και των εμπειριών που έχετε (επισκέψεις σε μουσεία κλπ) να υποθέσετε τι αντικείμενα περιμένετε να δείτε σε μία έκθεση μικροτεχνίας με θέμα:

- α) την περίοδο της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας 1^{ος}-3^{ος} μΧ αι.
β) την περίοδο της ύστερης αρχαιότητας 4^{ος}-6^{ος} μΧ αι.

2. Τι πληροφορίες πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να μας δώσουν για την κοινωνική ζωή, την πολιτική οργάνωση και τον πολιτισμό αυτά τα μνημεία;

B. Πλοηγηθείτε στις ακόλουθες ιστοσελίδες και απαντήστε στα ερωτήματα:

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/culture/27minorarts.html>
<http://www.ime.gr/chronos/08/gr/pl/t/main/t6.html>
<http://www.benaki.gr/collections/greece/byzantine/gr/index.htm>
<http://www.doaks.org/byzartEBS.html>
<http://www.doaks.org/byztex.html>
<http://www.doaks.org/EB9.html>
<http://www.culture.gr/2/22/225/22501/225013/a013284.html>
<http://www.wildwinds.com/coins/imp/octavian/i.html>
<http://www.wildwinds.com/coins/ric/constantine/i.html>
<http://www.wildwinds.com/coins/sear/s3862.html>
<http://www.wildwinds.com/coins/sb/sb0269.html>
<http://www.wildwinds.com/coins/sb/sb0140.html>

1. να εντάξετε ανάλογα με το ρόλο τους τα αντικείμενα μικροτεχνίας που συναντάτε στις ιστοσελίδες. Με ποια θέματα διακοσμούνται, πώς χρησιμοποιούνται και τι πληροφορίες μας δίνουν για την κοινωνική ζωή και τον πολιτισμό της κάθε εποχής;

2. α) πού διαπιστώνετε επιρροές από το παρελθόν και πού νέα στοιχεία; Πού οφείλονται αυτά;

β) με βάση το βραχιόλι που εκτίθεται στο Μουσείο Μπενάκη (11^{ος} μΧ αι) τι συμπεράσματα μπορούμε να βγάλουμε;

3. α) να συγκρίνετε τα νομίσματα των τριών αυτοκρατόρων ως προς τα σύμβολα και ως προς την τεχνοτροπία και να εξάγετε συμπεράσματα όσον αφορά τις αξίες που θέλουν να προβάλλουν οι συγκεκριμένοι αυτοκράτορες μέσα από αυτά

β) θα μπορούσαν αυτές οι αξίες να συσχετιστούν με την πολιτική οργάνωση και τον πολιτισμό της εποχής στην οποία κατασκευάστηκαν;

Φύλλα εργασίας μαθητών

ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	A. Ελληνορωμαϊκός πολιτισμός 1 ^{ος} πΧ αι-3 ^{ος} μΧ αι. B. Πρωτοχριστιανική τέχνη	Ο πολιτισμός της Ύστερης αρχαιότητας: 4 ^{ος} -6 ^{ος} μΧ αι (Πρωτοβυζαντινή περίοδος): Η Παλαιοχριστιανική τέχνη
Αρχιτεκτονικοί τύποι και η λειτουργία τους α) κοσμική	A. ~ <u>Αψίδες θριάμβου</u> - ~ <u>Θέατρα</u> ~ <u>Αμφιθέατρα</u> - ~ <u>Ωδεία</u> - ~ <u>Λουτρά και Θέρμες</u> - ~ <u>Νυμφαία και Κρήνες</u> ~ <u>Βασιλικές</u>	A. ~ <u>ΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ:</u> ιππόδρομος, αμφιθέατρο, παλάτι, φόροι, τείχη, δρόμοι κλπ
β) θρησκευτική	- ~ <u>Ναοί</u> B. ~ <u>Ιδιωτικές κατοικίες που διαμορφωμένους χώρους</u> <u>χριστιανικής λατρείας</u> - ~ <u>ευκτήρια ή εκκλησίες</u>	~ <u>Ιερά και Ναοί,</u> B. ~ <u>Πατριαρχείο, αυτοκρατορικά παρεκκλήσια κ.α.</u> ~ <u>Βασιλικές</u> ~ <u>Περίκεντρα κτήρια</u>

<p>Οι χρηματοδότες</p> <p>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ Επιρροές</p> <p>Νέα στοιχεία</p> <p>Αισθητική πρόσληψη</p>		<p>~ βασιλικές με τρούλο: Αγία Σοφία Κων/πολης</p>
<p>ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ</p>	<p>A. Ελληνορωμαϊκός πολιτισμός 1^{ος} πΧαι-3^{ος} μΧ αι. B. Πρωτοχριστιανική τέχνη</p>	<p>Ο πολιτισμός της Ύστερης αρχαιότητας: 4^{ος}-6^{ος}μΧ αι (Πρωτοβυζαντινή περίοδος): Η Παλαιοχριστιανική τέχνη</p>
<p>A. ΓΛΥΠΤΙΚΗ Εικονογραφικοί τύποι, τεχνοτροπία και χρήση</p> <p>B. ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (Ψηφιδωτά, μωσαϊκά, τοιχογραφίες, εικόνες) τύποι, θέματα, τεχνοτροπία και χρήση</p> <p>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ~ <u>επιρροές (τύποι, θέματα, τεχνοτροπία)</u></p> <p>~ <u>νέα στοιχεία (τύποι, θέματα, τεχνοτροπία)</u></p>	<p>A. ~ <u>νεοαττικά και αρχαϊστικά έργα</u> (αγάλματα, ανάγλυφα, μαρμάρινα αγγεία)</p> <p>~ <u>πορτρέτα και αγάλματα ιδιωτικό πορτρέτο:</u></p> <p>- <u>αυτοκρατορικό πορτρέτο:</u></p> <p>~ <u>ιστορικό ανάγλυφο</u></p> <p>-</p> <p>~ <u>σαρκοφάγοι</u></p> <p>B. Χριστιανικοί σαρκοφάγοι</p> <p>-</p> <p>~ <u>ψηφιδωτά δάπεδα</u></p> <p>-</p> <p>-</p> <p>~ <u>κατακόμβες</u></p> <p>-</p> <p>~ <u>πορτρέτα νεκρών</u></p>	<p>A. ~ <u>αυτοκρατορικοί ανδριάντες, πορτρέτα και προτομές</u></p> <p>-</p> <p>-</p> <p>~ <u>τιμητικές στήλες</u></p> <p>-</p> <p>B. ~ <u>αρχιτεκτονική διακόσμηση ναών</u></p> <p>~ <u>γλυπτά σε ναούς</u></p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>A. ~ <u>ψηφιδωτά δάπεδα</u></p> <p>-</p> <p>B. ~ <u>ψηφιδωτές παραστάσεις σε ναούς</u></p>

<p>ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΙΑ</p>	<p>A. Ελληνορωμαϊκός πολιτισμός 1^{ος} πΧαι-3^{ος} μΧ αι. B. Πρωτοχριστιανική τέχνη</p>	<p>Ο πολιτισμός της Ύστερης αρχαιότητας: 4^{ος}-6^{ος}μΧ αι (Πρωτοβυζαντινή περίοδος): Η Παλαιοχριστιανική τέχνη</p>
<p>αντικείμενα, υλικά θέματα και διακοσμητικά μοτίβα Η χρήση τους</p> <p>ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: <u>εικονογραφία, σύμβολα και τεχνοτροπία</u></p> <p>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ Επιρροές</p> <p>Νέα στοιχεία</p>	<p>~ <u>σφραγιδόλιθοι</u></p> <p>~ <u>κοσμήματα</u></p> <p>~ <u>γυάλινα βάζα</u></p> <p>~ <u>αγγεία</u></p> <p>~ <u>λυχνάρια</u></p> <p>~ <u>cameo</u></p>	<p>A. κοσμική χρήση</p> <p>B. εκκλησιαστική χρήση</p>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΗΣ (για το σπίτι)

1. Για τι είδους έργα τέχνης δε μας δίνονται πληροφορίες ούτε στο Διαδίκτυο ούτε στο σχολικό εγχειρίδιο; Τι συμπεράσματα μπορούμε να βγάλουμε από αυτή την έλλειψη;
2. « Μέσα στη Ρωμαϊκή οικουμένη κυκλοφορούσαν ελεύθερα οι άνθρωποι, διαδίδονταν οι ιδέες, οι συνήθειες, οι τεχνοτροπίες. Οι εθνικοί πολιτισμοί συγχωνεύθηκαν και δημιουργήθηκε πολιτισμική ενότητα μεταξύ των λαών της αυτοκρατορίας. Ο **οικουμενικός** πολιτισμός που προέκυψε ήταν τόσο στην ουσία όσο και στα εξωτερικά του χαρακτηριστικά **ελληνορωμαϊκός.**» (σελ 217) Να τεκμηριώσετε την παραπάνω άποψη μέσα από την Τέχνη της εποχής αυτής.
3. «Τα καλλιτεχνικά επιτεύγματα των Ρωμαίων συνδύαζαν πνεύμα πρακτικό και συγχρόνως μεγαλεπήβολο. Κατασκευάστηκαν έργα μεγάλων διαστάσεων που εξυπηρέτησαν πρακτικές ανάγκες της καθημερινής ζωής. Είχαν μνημειακό χαρακτήρα, προέβαλλαν την ιδέα του μεγαλείου και της υλικής δύναμης και όχι της λεπτότητας και της πνευματικής συγκίνησης» (σελ 220) Συμφωνείτε με την παραπάνω άποψη;
4. Οι πρώτοι χριστιανοί αποστρέφονταν ό,τι είχε σχέση με την ειδωλολατρία και ιδιαίτερα την ελληνική τέχνη, που εξυπηρετούσε τις ιδεολογικές και πρακτικές ανάγκες της λατρείας του αρχαίου ελληνορωμαϊκού κόσμου ... Ωστόσο, η συνεχής επαφή με την ελληνική παιδεία θα τους εξοικειώσει με την ελληνική τέχνη, από την οποία δανείστηκαν αρκετά εξωτερικά στοιχεία (σελ 261) Δείτε πώς τεκμηριώνει ο συγγραφέας την άποψή του στις σελίδες 261-262 και αναφέρετε αν αυτή η άποψη συμφωνεί με την εργασία που κάνατε στο Διαδίκτυο.
5. Η Παλαιοχριστιανική τέχνη στοχεύει στο να προβάλλει το δογματικό και ιδεολογικό περιεχόμενο της νέας θρησκείας (σε '262) Να τεκμηριώσετε την παραπάνω άποψη